

Nr 6.

Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse av vissa staten tillhöriga anläggningar för ön Vens elektrifiering.

I en till riksdagen den 12 januari 1951 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 27, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att medgiva, att vissa staten tillhöriga anläggningar för ön Vens elektrifiering må överlätas å Sydsvenska kraftaktiebolaget på i huvudsak de villkor, som angivits i propositionen.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas i det följande, hänvisa till propositionen.

I 1938 års statsverksproposition (IX ht p. 130) föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att, i avbidan på proposition i ämnet, till ön Vens elektrifiering för budgetåret 1938/39 beräkna ett reservationsanslag av 98 000 kronor.

Sedermera föreslog Kungl. Maj:t i en den 3 mars 1938 till riksdagen avlåten proposition, nr 192, att riksdagen skulle till nämnda ändamål för budgetåret 1938/39 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 88 000 kronor. Propositionen bifölls av riksdagen (r. skr. nr 186).

Genom beslut den 27 maj 1938 ställde Kungl. Maj:t anslaget till lotsstyrelsens förfogande att av styrelsen disponeras för att genomföra elektrifieringen av Ven i enlighet med vissa närmare angivna bestämmelser. Enligt dessa bestämmelser skulle lotsstyrelsen träffa avtal med Västra Rönnebergs energiförening u. p. a., Härslöv. Såsom villkor föreskrevs bland annat, att anläggningarna för öns elektrifiering skulle, efter det kostnaderna med anlitande av anslaget likviderats av lotsstyrelsen, med äganderätt tillhöra staten och stå under styrelsens förvaltning. Det skulle åligga styrelsen att, så länge föreningen innehade koncession för anläggningarna, avgiftsfritt ställa desamma till föreningens förfogande. Föreningen skulle ha skyldighet att leverera elektrisk energi för statens, övriga allmänna ävensom enskilda behov å Ven.

Den 10 och 20 september 1938 upprättades mellan styrelsen och föreningen ett kontrakt rörande Vens elektrifiering med, bland andra, nyssnämnda villkor. Genom kontraktet reglerades därjämte styrelsens abonnemang å elektrisk energi för lotsverkets anläggningar på Ven.

Föreningens koncessionstid gick till ända år 1948. Den 1 juli 1948 övertogs föreningens kraftledningsnät på fastlandet och på Ven av Sydsvenska kraftaktiebolaget. I samband därmed åtog sig bolaget även att fullgöra föreningens förpliktelser enligt nämnda kontrakt.

I skrivelse den 6 september 1950 har *lotsstyrelsen* hemställt att de anläggningar för Vens elektrifiering, vilka tillhöra staten och förvaltas av styrelsen, måtte med äganderätt överlåtas till bolaget på i huvudsak de villkor, som framgå av ett vid skrivelsen fogat kontraktförslag. Enligt detta kontraktförslag skall bolaget — för att förbättra kraftförsörjningen på Ven — åtaga sig att på egen bekostnad anskaffa och utlägga ytterligare en sjökabel från Rustningshamn på fastlandet till Hakens fyrplats på Ven. Vidare skall bolaget förbinda sig att till och med den 20 december 1969 leverera elektrisk energi för såväl statens och övriga allmänna behov som enskilda behov på Ven samt att därvid icke tillämpa högre taxor eller eljest strängare villkor än som gälla för bolagets motsvarande avnämare på fastlandet. Det skall även åligga bolaget att vidtaga alla skäligen åtgärder för att säkerställa öns kraftförsörjning, att vidmakthålla det elektriska ledningsnätet på ön i gott stånd samt att fullfölja arbetet med öns planmässiga elektrifiering, vilket arbete skall utsträckas till alla de delar av ön, där intresse därför finnes och där kostnaderna för elektrifieringen icke kunna anses oskäligt stora. Staten skall å sin sida överlämna de staten tillhöriga anläggningarna i befintligt skick och utan vederlag till bolaget samt utan kostnad för bolaget inom befintligt maskinhus vid Hakens fyrplats till och med utgången av år 1969 upplåta erforderlig plats för det ställverk, varmed sjökablarna från fastlandet avslutas på Ven.

Statskontoret och *elektrifieringsberedningen* ha i särskilda yttranden icke funnit anledning till erinran mot *lotsstyrelsens* framställning.

Departementschefen har anfört följande.

»Vid den av Västra Rönnebergs energiförening u. p. a. vidtagna elektrifieringen av Ven bekostades vissa anläggningar med anlåtande av det anslag å 88 000 kronor, som 1938 års riksdag ställt till förfogande för ändamålet. Äganderätten till anläggningarna förbehölls därvid kronan men föreningen skulle få avgiftsfritt använda dem på villkor, bland andra, att föreningen levererade elektrisk energi för allmänt och enskilt behov å ön. Sedan Sydsvenska kraftaktiebolaget numera övertagit föreningens kraftledningsnät, har bolaget planerat att på egen bekostnad utlägga en ny kabel mellan fastlandet och ön samt i samband därmed ersätta eller komplettera vissa delar av de staten tillhöriga anläggningarna.

Genom nämnda åtgärder, vilka ha till syfte att förbättra öns kraftförsörjning, komma emellertid äganderättsförhållandena i fråga om sistnämnda anläggningar att bli oklara och mindre tillfredsställande. *Lotsstyrelsen* har därför föreslagit, att äganderätten till dessa anläggningar skall utan särskilt vederlag överföras å bolaget.

Sedan elektrifieringen av Ven genomfördes har, såsom *lotsstyrelsen* framhållit, möjlighet skapats för elektrifieringsföretag att få bidrag av allmänna medel utan återbetalningsskyldighet. Sådana bidrag ha utgått i ett stort antal fall. Det anslag å 88 000 kronor, som på sin tid ställdes till förfogande för öns elektrifiering, synes i stort sett motsvara vad som enligt de senare

tillkomna bestämmelserna skulle ha kunnat utgå till ett sådant företag. Härtill kommer, att genom ifrågavarande företag avsevärda besparingar kunnat göras beträffande lotsstyrelsens egna elektrifieringsarbeten å ön. Med hänsyn härtill synas knappast några betänkligheter böra resas mot lotsstyrelsens förslag.

De närmare villkoren för överlåtelsen torde böra utformas i huvudsaklig överensstämmelse med lotsstyrelsens förslag. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, lotsstyrelsen att besluta härom.»

Utskottet. Kungl. Maj:ts framställning föranleder icke någon erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att vissa staten tillhöriga anläggningar för ön Vens elektrifiering må på i huvudsak de villkor, som angivits i propositionen, överlåtas å Sydsvenska kraftaktiebolaget.

Stockholm den 5 april 1951.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Alfred Andersson, Anderberg, Svedberg, Carl Sundberg, Jon Jonsson, Bertil Andersson, Hjalmar Nilsson, Lars Andersson och Osvald; samt

från andra kammaren: herrar Andersson i Tungelsta*, Antby, Andersson i Hyssna*, Hægglöm*, Jonsson i Järvsand och Ahlsen, fru Eriksson i Hallstahammar, herrar Nilsson i Varuträsk*, Svensson i Vä och Mårtensson i Smedstorp*.

* Ej närvarande vid justeringen.